

БЪЛГАРСКА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА

ИЗДАНИЕ ОТ 1900 ГОДИНА

СЕДМИЧНО ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА ЗА РЕЛИГИОЗНА И ЦЪРКОВНО-ОБЩЕСТВЕНА ПРОСВЕТА

ГОДИНА ХСVII, БРОЙ 27

СОФИЯ, 1-7 ЈУЛИ 1996 г.

ЦЕНА 10,00 лв.

† МАКСИМ, ПАТРИАРХ БЪЛГАРСКИ

СЪХРАНЕНО В НАРОДНАТА ПАМЕТ

*"Хвалите високо твое житие, Иоанне,
благий сполучу твою памет, почитаво и
честнаго мощей твоих (днес възвращащине)."
(Стих. на мал. вечерни)*

Ваши Високопреосвещенства и Преосвещенства, асвещени брата – населиши чл. св. обител, боголюбива отци, благочестива поклоници, възлюбени в Господа брата и сестри,

По стародавна традиция на днешния ден в тази дивна света обител на преподобни Иоан Рилски Чудотворец отбелязваме знаменателно събитие – пренасяне неглените му св. мощи от столицата на Второто българско царство – Търново-град в основанието от него Рилски манастир. Благоговейно отдаваме молитвена почит и прославя на подвижническия живот и на великото църковно-народно дело на този голем Божи угодник – ярък светилник на българската земя и небесен покровител на благочестивия ни народ. Изпросаваме неговото молитвено застъпничество пред Бога и се надяваме в неговия лически подвиг, богоугоден живот и светъл пример за следване на Христа.

С това наше поклонение в светлата Рилска обител на първия й празник през годината полагаме и начало на юбилейните чествания през настоящето лето Господне, посветени на 1050-годишнината от блажената кончина на преподобния и богоносен наш отец свети Иоан Рилски.

През 1393 г. над цървения град Търново залеза светината на свободата и той паднал под властта на турския поробител. Така бил сложен край на самостоятелното съществуване на българската държава. По същото време Рилският манастир бил разрушен. Светите мощи на преподобни Иоан Рилски се намирили още от 1195 година в Търново. Седемдесет години след нашествието на турците в нашето отечество тримата брата монаси Йосиф, Давид и Теофан, славослов на Круничкия епископ Иаков, родом от с. Граница, Кюстендилско, възстановили с голяма ревност разрушената св. обител. Те получили разрешение от турския султан Мохамед II да пренасат св. мощи в манастира, което събитие станало около Петровден 1469 година и се превърнало в голямо църковно и народно тържество. Търновските жители с подбавяващ тържественост многолюдно се ставали да изпрашат светещи със свещеници, благоухани кадила и горещи свещи. На коне и пешком жени и деца, млади и стари следвали ковчега на светеца, със съзли на очи го целували и се прощавали с него далеч извън града, като казвали: "Отиваш си от нас, дивини отче, а нас оставяш сираци, както преди" – както свидетелства летописецът Владислав Граматик. По целия път от Търновоград до Рилската св. обител българският народ с духовно ликование отпалвал почит на преподобния и се поклонил пред чудотворните му свети мощи. Полагането им в Рилския манастир станало на 1 юли със специално съставена св. служба за богослужбена прослава.

От това радостно събитие в живота на Рилската св. обител са изминали повече от пет столетия. Здравео съхранено в народната памет, то и днес духовно озарява душите и сърцата ни, насъздава ни в духовния живот, прибавява ни към богатото ни духовно наследство на родна светост, църковност, благочестие и родолюбие. Както някога в поробено то отечество нашите предци са черпели утеха, надежда и изцеление, доковайки се до светите мощи на преподобния, така и ние с благоговен трепет днес стоим пред светената му рака, в топла молитва изпросваме и получаваме неговата небесна закрила и подкре-

Тропар, гл. 4

Твоятъ обител се озогати с възвръщането на твоите мощи, а Църквата ти, като ги прие, се просвети и краси. Тя с радост прие злата вернигъ тържественно да празникат светия ти ден и казва: дойдете и приемете даровете на благодатта.

ЧЕТВЪРТ ВЕК ДОСТОЙНО ПАТРИАРШЕСКО СЛУЖЕНИЕ

25 години от интронизацията на Негово Светейшество Българския патриарх Максим

3 СТР.

КОГА И КАК ТРЯБВА ДА СЕ ПРИЧАСТЯВАМЕ С ХРИСТОВИТЕ ТАЙНИ

Размисли на прот. Ал. Штефан за съвременното отношение към св. Причастие

4-5 СТР.

СЪБОРНОТО НАЧАЛО В ЦЪРКВАТА

Каква са различните измерения на съборността в църковния живот

5 СТР.

ВЪЗВРЪЩАНЕ МОЩИТЕ НА СВ. ИОАН РИЛСКИ В НЕГОВАТА СВЕТА ОБИТЕЛ

Из "Рилска повесть" на Владислав Граматик

6 СТР.

па в житейския ни път.

В светлите и велелюбни двори на неговата света обител – величавият тържден на народностен дух, ние разгаряме още по-силно нашата православна вяра и укрепваме в яля на нравственото ни усъвършенстване. Следвайки завета на първия манастирски игумен преподобни Иоан, придобиваме духовни сили за изпълнение на своя църковно-родолюбив дълг и възгаряме за още по-ревностно служение в полза на църковното и народно благо.

Приютит духовен светлик на възбългарския закритник в плавател в дълбоката робска юсти и продължаваме неутомимо да грея в дните на нашия живот, често изпълнен с трудности и изпитания. По

примера на св. Иоан и по словата на Псалмопевец: ника по-често и ние поидваме очи към небо с вяра и усърдна молитва, защото "благий човек, който възлага надеждата си на Господа" (Пс. 39:5).

Сърдечно поздравяваме от наше име и от името на Св. Синод обичайни си събрат и игумен на тази света обител – Преосвещения Драговитийски епископ Иоан, честното манастирско братство, гостите и усърдните манастирски поклонници с отеческо пожелание за богата духовна радост и стугубо благополучие от великия пустинножител св. Иоан Рилски.

Преподобие отче Иоанне, моли Бога о нас!

† Сливенски митрополит Иоанкий

Празник на Министерството на вътрешните работи

Празникът на служителите от Министерството на вътрешните работи отново събра върши представителни на обществото в Сливен. Вие отново получихте поздравления, пожелания и насърчения. И ние високо ценим вашата труд — труд на бдителност и риск. Защото и вие изучавате човека.

Човекът е сложен, защото крие в себе си една тайна, която мъчно се разбулява. Човекът представлява една дълбина, в която мъчно се прониква. Но човек има свои идеи и разсъждения, които мъчно се променят. Оттук идват трудността, отговорността и напрежението. Животът не го ли потвърждава? Опитът не го ли доказва?

Човекът често може да бъде голям изобретател на зло, много негоден във вглесите си, твърде непредсказуем в постъпките си.

Възхвалява се от кракостово, а на дело се насочва към грозното. Възхвалява гадното, а върши разрушително. Не престава да изучава първората, а не желае да позная себе си.

Откъде това различие? Откъде таква противолюбност?

От това, че човек се уплива в постоянна борба — борба между доброто и злото, между светлината и тъмнината, между ангела и дявола.

Човекът желае спокойна съвест, а заглушава нейния глас. Може радост в сърцето си, а пренебрегва моралния закон. Колебае за тишина на ума, а шумно разнася тревогите на хората.

Никои обаче не може да изляже Бога и да се укриве от

Него. Само Той всичко вижда, всичко чува и най-точно възнараждава.

Самовлюбването се тези, които вършат неправди и злини, а мислят, че са заглушили собствената си съвест. Измудват ближните си, в мислят, че градят цялостно си. Крадат, а мислят, че благодарстват. Сквернят тялото си, а мислят, че се наслаждават.

Само благодарствалните вкушат от истинското блаженство.

Думите на светлата Библия са живи и действителни. Те не остаряват, а винаги ни освежават, изправят, просвеждат и утешават.

Към користоловбите тя говори: "Нека сърцето ти не завядва на грешници, но да пребъде през всички дни в страх Господен" (Питч. 23:17).

Злоплатените заплашва: "Торк на тебе, който поднасяш на ближни си лътиие, смесено с твои злоти" (Авак. 2:15).

Съдиите съвета: "Който казва на ближните: "Град си", него народите ще проклинат, него племената ще мразят; а който изобличава, ще бъде обичан; и вързу тях ще ройде благословение" (Питч. 24:24-25). И още: престъпниците "които гавори докато с нежен глас, не му вярвай, защото в сърцето му има седем гнозности" и "ако омразата в него прикрива омаса, злотабу му ще се открие в събрането народо" (Питч. 26:25-26).

Така не се ли убеждаваме вече в много истини? Ние добре знаем, че след запоз съл-

це настъпва мрак. А създаваме, че когато изстине любовта, настъпва омраза? Че когато оскладне сърцето, навлиза безразличието? Как да се движим в живота? Създатворни очи и заплушени уши? Не сме ли винаги тогава пред себе си, пред Бога и обществото? Да оставаме ли безбрежни пред няната неправда и открито и орито беззаконие? Няма да престанем да възхваляваме вярата, истината и доброто, дори и тогава, когато мнзина ги пренебрегват. Няма да издигнем околото, колкото и да се предлагат за силно и побеждаващо.

И служителите от Министерството на вътрешните работи, които работят за откриване на злосторниците и оправдаване на невините, вършат важно и полезно дело. Истината е най-силна. Доброто е най-велико. Всеки от вас, който се вървява със търпение, мъдрост и разсъждение, привлича Божие благословение.

Църквата изобилства с благодат и духовна сила.

Министерството на вътрешните работи пази реда и закона и задължено да изиска изпълнение на законите в държавата.

Министерството на отбраната защитава границите на Отечеството.

Ако тези три институции в нашата Родина си помагат за общо добруване, тогава ще бъдем силни, здрави и непобедими.

Поздравям всички наградени!

Честит празник! Амин!

05.07.1996 г., Сливен

Вести

На 30 юни във връзка с годишнината от въздържанието на мощите на св. Иван Рилски в неговата обител в Централна манастирска храм бе отслужено всеночно бране в присъствието на Негово Светейшество патриарх Максим и синодални архиереи.

На 1 юли Негово Светейшество и митрополитите отолужиха св. Литургия. Негово Светейшество произнесе слово за празника, в което подчерка величавото на пособларски светци и значението на неговото дело и на обителта му за духовния напредък на нашия народ. Светейшият архиерей не пропусна да подчер-

тае необходимостта от единство на клира и вярците в Българската православна църква с оглед на ниски слити от страна на злопаметни хора да задълбочат разкола в Църквата ни.

Како е известно, паметта на св. Иван Рилски се чества три пъти през годината. Другите дати са — 18 август — Успението на светцете, от което през тази година тържествено ще бъде чествана 1050-годишнината, а на третата — 19 декември. Св. Симон е рещен да го помани представителни на гоместички православни църкви, за да се приобщи цялото св. Православие към честването на найпочитания български светец.

На 4 юли в Бачковския манастир синодалните архиереи отбелязаха 25-годишното патриарше служение на Негово Светейшество Български патриарх Максим. Поваднолично слово към Българския патриарх от името на клира и народ произнесе Сливенският митрополит Иоанкий. Той отслужи и празнична св. Литургия. След това Негово Светейшество патриарх Максим и синодалните архиереи извършиха молебен.

На 7 юли Негово Светейшество патриарх Максим в служение с митрополит Телавски, главен секретар на св. Синод, Доростолския и Чернувски митрополит Нефит, Транилопският митрополит Иларион, патриарше вика-

рий, архимандрит Гавриил, протосинел на Софийската митрополия, и храмовото духовенство отолужи св. Литургия по случай храмовия празник на сточепната митрополитска катедрата "Св. авчид Недела".

От Архирейското намествителство в Кюстендил подучиме славното писмо

Няма разкол сред кюстендилските свещеници. Те стоят тържесто зад Българския патриарх Максим. Някой от местните Божии служители не е участвал в Пилмения "Църковно-народен събор" в София храм "Света Параскева". Младорумските разколници, Самоковската, Кюстендилската и Бургаско-Добрушката епархии. Възстановяването е неелетимно, както и свободен. Проблемът ще се разгледа на предстоящото каноничен църковно-народен събор. Пилем в един 30-годишен спелек, който се води по акция на Тодарчев и руски авторитета и одрименето на Православната ни църква. Да си припомним съветите на апостол Павел: "Не участвайте в бесплодните дела на тъмнината" и "Недейте бива нерасърдими, а разпознайте що е воля Божия".

Архирейски палестаст отец Кирил ЧАБДАРОВ

Пилмат

По повод провежданата в "Църковен вестник" дискуссия за религиозното образование в светските училища публикуваме следното писмо:

Смисълът на религиозното обучение в училище не е непременно възпитание в строго теологичен дух. Светската насоченост на образованието не е в противоречие с религията. Религиозното "чувство" е присъщо на човешката природа, религията (вярата) е част от света, в който живеем, част от културното, духовното и нравствено богатство на личността. Всяка една религия се основава на някои неопменими етични начала, които са общи за човека. В своето духовно развитие обществото организира, кодифицира в религиозна форма своите нравствени вярвания и ги превръща в общовалидни гринци.

Но идеята за религията не се изчерпва само с това, абстрактно етично. В концепцията е се откроява моментът на

вярата. Вярата в доброто, аврата в спомението, аврата в чудото. Вярата, най-силна, а способността на човека да намери правия път, в духовните му сили да издържи напипанителта, да открие светлината на любовта, да спаси душата си.

Душата и духовността като основна същност и ценност на човека трябва да се утвърди като най-важен аспект в образованието: съхранението и проявението на духовното начало у човека, богатството и добротата на духа му. С отворени за духовното очи човек ще надмине животинското и вържи материалното, ще обрне поглед нагоре, ще поседва своя стремеж към нравствено усъвършенстване.

Религията открива възможност за по-висока нравствена оценка на живота, на собствено съществуване, на вселената и битието, на всичко съществуващо. Та разширява духовния хоризонт на човека, дава свобода на ду-

ховния порив, на добрата мисъл, на любовта — пърнареша силна в несъкрушима сила.

Религиозното възпитание може да даде начало и да открие красотата на духовния живот — пред делото, да го освободи от материалните ограничения и да му открие пътя към вечното и светлото. А да избере този път, значи да си поел към своята духовна зрялост, към осъзнаване на собствената си личност, на човечността си.

Всяка една религия се занимава с проблемите за доброто и зло; авра — безверие, живот — смърт; усърдностна не — падение, право на избор; смирение, упование, безплътност с търпение и откриване пътя към спасението, дробно, с утвърждаване на вярата, че това път наистина има, че той трябва да се търси, изстрадва и защита.

Религията е сила, напълнена в трудния път на човека, опора, упование, "търбиещи" в безизходни моменти.

Възпитаване на религиозно "чувство" е възпитание в доброта, искреност, чистота, съществуване, отичимост към другите хора. Способност да се общува с тях на по-високо ниво — ниво на интелектуалния обмен, на духовното съпреживяване, съществуване, съграждане, подкрепа. Тези качества са изключително присъщи на човека, но религиозното възпитание ги пробужда и укрепва, акрилит от пагубното посветелство на негодите в живота, които могат да заглушат гласа на доброто и светлото, да уличат човека, да го държат в оковите на животинското съществуване.

Религиозното "чувство" отваря душата на хората и те обръщат открити сърца един към друг.

Вярата е тайнство и упование, чрез нея се проявява истинската човешка същност. С изучаване на християнските нравствени норми се приобичаваме към вярата на

делите си. Откриваме извора, от който се черпят сили за духовно и народностно установяване през годините на робството.

Народностното си "чувство" българинът неизменно е свързан с християнството.

Изучаването на християнските религия приобичава човека към ценностите на духа на европейската и световната християнска цивилизация. Но може би най-значимото, ценното при изучаване на религиозна нравственост в училище е, че се създава една богата култура на личността, способност за морална оценка на себе си, на своето поведение спрямо хората, възможност за съотнасяне с висша нравствена санкция, за осъзнаване на корените си и историята на цивилизацията. И още — преклонение, трепет пред светостта и чудото на сътвореното и съществуващото.

С. Стофанова — начална учителка, 50 г., София

Св. Макарий, епископ Коринтски
 Св. Николай Светогорец

ЗА ЧЕСТОТО ПРИЧАСТЯВАНЕ С ПРЕЧИСТЕ И ХРИСТОВИ ТАЙНИ

За това, че когато някой отлага да се причасти, си принася голяма вреда

Всичко, което е люто у нас, има от рядкото причастяване на християните: защото, който отлага да се причасти, не се подготвя, не се събужда, не се навята така внимателно от дуваните мисли. Отлагането го прави небрежно и у него отслабва топлината на благочестие и на божествената благодат, която той има по следването Причастие, му позволява да закънее в удобство и равновесие, да няма равновесие в душата, събрания на светината и благодатта и движението, да си позволява изобилно да храната и думите, и в непродължителни гледания и слушания; и да се орипира на кин, които, оставен без жила, се спуска във всяка порота в греша. Истиня е, че всякого това се случва с тези, които отлагат да се причасти, както и на нас във всякакви наши онеи и практика.

Недоумявам как е възможно тези, които са погостили със светите Таини да отлагат това, както казва Кавасаки. Как е възможно да изгасят (и се обсебват) пламъка на страстието, когато, според св. Кирил, не се причастват с причастията? Истиня е, че когато човек е болен, умряват синамата борба на талото и умряват страстието?

Как могат да изгасят ума, да просветат разума, да украсят душевните си сили, които не приемат да се заляват Кръва на нашия Господ, което са великото очистиане, великата красота, истинското просветление и благородство на душата – както казва и божественият Златоуст?

Или как могат да обогатят от умствения Фараон и от умствата на Египет, ако не са започнали и поръчили с чистата Кръв на Христос, което казва Генири Босолдо. Или как могат да се заляват в техния сърца божествената изобил, духовната радост, божествената мир и останалите плодове и дарове на Светия Дух, без да приемат Талото и Кръва на възлюбения Сина на Отца и Единородния Светия Дух, който е единствена наша радост и мир – според Апостолта – и е извор на всяко добро.

Недоумявам и се питам как е възможно време християните могат да изгасят, оседелят или изгасят, правят през годината и да се радват духовно с истинска радост, ако не приемат постоянно божественото Причастие, което с ирвация и болва за всеки притан или тържество казвам.

Знаем с голяма сигурност тези, които не се причастват постоянно, се лишават (о, нещастие!) от всички тези небесни и божествени блага, но при това стават и пресъхнали и запустели, както казвам предни това, и на Апостолските правила за съборя, и на всички свети, които прищодоме, и ще станат отговор-

Св. Николай Светогорец

ни пред заплата за отлагане, както пишат божествените апостоли и съборът в Ахтохия.

Тяквато, както отлагат Причастие, дават свобода и простор на дявола да ги хвърля в различни грешки и в много други изкушения, както говорят божествените Тати Александрийски. *Истиня, които се отдалечават от Причастия и от Причастия, си принасят на дявола.*

И божественият Златоуст говори: ... *За да не би, отдалечавайки се задълго от обществото с Тебе, да биде убогост от духовен въздух* [Или изморяване преди св. Причастие]. И божественият Златоуст, приличащо често на Татието и ги приемат, защото се страхувам, да не би задълго отидат от Причастия с Тебе, да ме намислят духовният въздух – дяволът, и като лишат от талото благодар да ме умряват.

Да не спомнавам за това, както не се чути, ако онези, които отлагат да се причастват, бъдат съпоставени от невидимата смърт и ги ти намислят непозволения без божественото Причастие. Каква ли ужас не имат безните? Как ще могат да преминат свободно край невидимите демони, които чакаат на митарствата? Какъв страх и ужас ще усети техните души, а моят да не забравя, всичко това, ако се причастват често, защото, както казва божественият Златоуст: *Мисловен е бог.*

Тогава, братя, ако рядкото причастяване ни донася толкова големи и неизмерими злини, а честото и изобилно – ни дарува толкова величание, толкова топлина, надбесие и надприродни блага и в сегашния, и в идния живот, защо тогава да отлагаме да се причастват? Защо да не се подготвяме, събуждаме и навята, да приемаме божествената Таиня? Би трябвало с голяма радост да пристъпваме към св. Трапеза, да се причастват с Пресладкия пат Исус Христос, Която е наш живот, дишане, нашето бляне и целата ни надежда за спасение. За да бъдем винаги съединени и неразделни с Него и в този, и в другия живот. И въпреки всичко това, ние доброволно се събуждаме да отлагаме св. Причастие и да се откъсваме от Него.

Ако някой ни липша дори за ден от трапезата с телесна

храна, се нежаляваме, безкомом се и това ни се струва голямо зло, а ако се лишам от духовната и небесна Трапеза на божествените Таини цели месини – не считаме това за нещо лошо. О, какво голямо е безстрастието на днешните християни по отношение на телесното и духовното; защото единото прегрута и прегадма любов, в другото възбине не пожелават.

Мнозина ботолюбиви християни дават много пари и настояват, подлагат се на много опасности по море и по суша, за да отидат на поклонение в Йерусалим, пред животоносния гроб на Господа и до другите свети места и се събуждат с това да наричат себе си поклонници по светите места. Други пък, чувайки, че на някое далечно място се намират светите мощи на святой същества, с голяма усърдност гинат тамтам, за да се възлюбят и придобият благодат и осветение.

Но да приемат причестията Таиня и да се удостоат да се наследят не за животноска гроб, но на светите места, не на земята за светица, а в Църква да влязат и със Свещия са съставите, за това те имат малко желание или възбине ги гаси. Такива харват малко пари и пропунат в мислите пътника с много опасност, да влязат в свещица, като дълги изкушения, като трябва да причастват опасност. Нужна е само една съкрушена изповед, едно истинско възбуждане и подготвяне и Христос е промолкъл, ти станат едно Тало и една Кръв с Асето. И след всички тези усърдия, те повторно заемарват всичко, всички заедно се отказват.

Ах, братя, да можеме да влязем с умствените очи на душата си от толкова величание и големи блага се липсваме, когато не се причастват, много поистинно, толкова бивме се опитали да направим всичките си сили, да се подготвим и да пристъпим, ако може всеки ден.

Знаем, ако досега сме показвали небрежност към св. Причастие, ни моля със сърдечна и братска любов, отогаританата да се събуждат от всички си умишленост, да придобим божност и талото. И ако някога иска да ви погоси в това ботоугодно състояние да оладина веднага топлината на нашето сърдечие да настояваме, не, но падайки, да изгасим нашето божуване. Да непитаме волята на настояват, чувайки на портата в просиди позволение. И аз не вярвам, че ще се намислят тук, толкова неаркелонен, който, като вижда толоето, да не каже: *Която е нашето Причастие, да ни попречи, но сигурен съм, че колкото и да е твърд, колкото и да е плашан от лопия навик, който сме придобили, ще склоня сърдечие си и ще ни даде позволение да сторпам това, за което копнеем.*

„Домострой“, бр. 13/14, 1996
 Превод: Хр. ИВАНОВА

ПРИЧИНИ И ИЗВОРИ НА СЪВРЕМЕННАТА ПРАКТИКА НА РЯДКО ПРИЕМАНЕ НА СВ. ПРИЧАСТИЕ

Мнение на съвременен богослов

Обичайният отговор, който дават на този въпрос противниците на честото причастяване, е следният: древната практика трябва да бъде прекратена. Трябва да има разлика между ктита, за които е задължително да приемат и миряните, които е позволено да пристъпят само при определени условия, непознати на древната Църква. Често приемане на св. Причастие за миряните трябва да е по исконно изключение, откогато правото, поради благочестие и святост поради окъквяване на Светията, от недостойно участие в нея и по този начин от претъпяване на път към спасението; както и поради думите на св. ап. Павел: „Той Аде и пие недостойно: кой Аде и пие своето осъждане“ (1 Кор. 11:29).

Но това твърдение поставя повече въпроси, откогато да дава отговор на проблема. Защо дори да е вярно, че самотодичането на миряните от св. Причастие се корени в спасителни страх и чувство за недостойност, сигурно е, че греш това вече не е така. Защото, ако това беше вярно, тези, които не се причастват, пристъпват на божествената Литургия, биха чувствали поне тъга, съжаление заради своята греховност и недостойност, което ги отегля от св. Дарове, а една дума, биха се почувствали „отлъчени“. Но действително всичко е различно. Поклонения и поклонения пристъпват на Литургия съвършено чиста съвест, дълбоко убедени, че от тях не се изисква нищо повече, просто Причастие то не е предизвикано за тях. А когато в онези рядки и изключителни случаи се удостоит с приемането на св. възлюбеното това като „задължение, което са изпълнили“ и заради които в продължение на цяла година се считат за „журни“ християни. Къде в това отношение, което за жалост стана правено в нашата Църква, можем да открием и най-малката следа от съкрушение и покаяние, почит и страх Божий?

Всъщност, когато това отношение се понавлява в Църква-

та – а това става скоро след приемането на християнството като официална религия на Римската империя, следващо от масова християнизация на населението и отслабване на морала и духовния живот на християните – се, отчи го възприемат на като следствие на страх и съкрушение, а като неизмеримости духовно отслабване. И както повярватили за греховно отлагането на християните поради „непознато състояние“ и „недостойност“, по същия начин се борели и срещу небрежното отношение към светите Таини. Не може да е поозно нищо един светосточески текст, който да подреди идеята, че ако някой не може да участва достойно в св. Таиня, тогава в по-добре да се въздържа от тях. Св. Исаи Казанлъшки:

„*Да не смеем да се отдалечаваме от св. Причастие, защото считаме себе си за грешни. Трябва да правим всяко място често (към св. Таиня) за изцеление на душата и очистиане на духа, но с такава съкрушение и вярта, така че, съмнявайки себе си за недостойни, да получим дори повече от Лек за нашите греша. Или по друг начин казваме, не е възможно да се приема св. Причастие само веднъж в годината, както правят някои... смилаяки, че светостата на небесните Таиня е достъпна само за светите. Такива оказват повече гордост, откогато смирението... защото тогава, когато се причастват, мислят за себе си, че са достойни. Много по-добре е, ако със смирение в сърцето, знаейки, че никога не сме достойни за светите Таиня, ги приемаме всяка неделя за изцеление на нашата болест, откогато, заслеляни от гордост, да мислим, че след една година ще сме станали достойни за пълното приемане...*“

„Заслеляни от гордост! Тук св. Исаи Казанлъшки е прав, указва на чюдната способност на всички духовни заблудници да си намират „духовно амбиг“, да се обличат с онова повдосмирение, което създава най-прикрият, а с това и най-опанен облик на гордостта. Така онова, което според единството световедно на светостите произтичащо от небрежност, бързо бе оправдано с полемичудуховни аргументи и превалюка се превърна в прелат-

Така например появи се непознатата и чужда на ранното Предание идея, че по отношение на светогото Причастие съществуват духовна и дори мистична разлика между

ВЪЗВЪРЩАНЕ МОЩИТЕ НА СВЕТЕЦА В НЕГОВАТА СВ. ОБИТЕЛ

Един свещеник, по името Яков, който бавно протопил на Филипопийн град в Тракия и който имаше голяма вяра и любов към преподобния отец и пустинен светиин Иван, когато дойде при новата в Руската манастир, им разказа за "чудотворен ковчег на преподобния: че дори още лежал от много години в Търновската архиепископия. Той каза още и това, че сам го е видял, когато ходил там със своя митрополит по няколко работи и когато се поклонил на светците мошти на преподобния, и че си изпросил от тамошните свещеници една частица от тях за благословение...

И тъй като не можеше, напълно да повярват на донесението и като искаха да се освободят за него, дали то е истинско, веднага практично единото от тамошните манастири които посвещава своя земя. Пратеници, като се освободиха най-подробно за всичко съгласно поръчката, и като се завърна скоро при тях и им извести, че всичко това е истинско, с голяма бързина и ревност тутакси съобщава за това на благочестивата църква госпожа Мария (която беше дъщеря на благочестивия деспот Георги, сръбски владетел в ония времена, а жена на великия и самовластен цар Млад, който от най-добрите най-много се прослави с победите войни и бойни моштите). Тогавя тя живееше на село. В него тя си имаше и жилище, което отстоеше на няколко стади от град Сербес.

Внуком тя я молиха и убедиха да се поруги да се пренесе оттам светците мошти на преподобния в своята му обител в Рига, като казаха, че за това тя ще получи от Бога голямо възмездие.

Като ги изслуша и като видя обхваната душата ѝ от още по-голяма обич към Бога, тя се преклонил пред моштите и им се потружи по-скоро да се осмислят желанието ѝ. В удобен време като се яви пред самовластия велик цар Мохамед (1444-1446; 1451-1461), който управляваше тогава царския съвет, и като му говори за това, понеже пред него имаше голяма и силна сим-

плет, тя получи искането, без да се измисли в надеждата си.

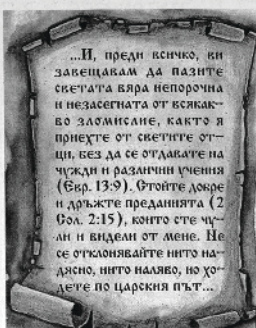
Щом получиша заповедта (братята - б.р.) най-усърдно и с голяма бързина се завърнаха в манастира и като се свикна голям събор, по общото решение на цялото братство и по заповед на игумена бидоха отредени и изпратени за Търново, които щяха да отидат за светец.

Но като узнаха причината за тяхното идване, градските власти ги посрещнаха това подготвено и населеното немалка глъчка и голям метък. То се караше и спореше с тях. То не искаше по никакъв начин да им позволи да занесат светеца от града... двете страни взаимно се съгласиха да отидат при градския съвет, за да решат той веднага съдието за моштите.

Тогавя монасите връчката на съдния царския мост, което му запознаваше да предаде най-скоро на пустинника мъже пустинника светилник Иван. И съдния веднага им предаде в ръцете желаното от всички съсловие, с което нито едно не може да се сравнява осветен - вечностния ковчег на богонония отец. И така красноречиво съвсем се прекрати, а спорът между двете страни напълно се разрешил.

А монасите тутакси получиха с голяма почет и радост свещената ковчег на преподобния и обиха моштите в най-чиста покрива и ги търсеха с благоговено вяр. И на следващия ден, след като затвориха ковчег на сватца на гледа, заведо излязоха из града и тръгнаха за дома си. От градските ниски не ги спрехоха, освен неколцина от бедните, както и от иноците...

В шестия час от тоя ден стигнаха до една река, от тамошните люде наричана Росица, (негояма, но много плодородна и буйна планинска река - б.н.), която не отстои много

Из Завета на св. Иван Рилски

от града. Рекаста беше много придошла и беше изпълнена цялото си корито, та по няколко дни не можеше да излезе поради нивната бързина и стремителност. То бяха завадени от силна скоря вода, че не можеше да преминат реката. И докато столяха в недоумение, незабедно им се показва един благоухан дим и изпълня околността на два часа разстояние. Тогавя те се осмислиха, нагазиха водата и видоха от моштите на светеца, безвредно в гримясана и горещата своя път радостни и весели.

Но когато навближиха град Никопол (на н. Дунав - б.н.) и щяха вече да влизат в него, средца ги на два параша един човек, заедно с други българи, икоя си великома Богдан Жулан. Той беше много христовлюбив и с голяма вяра в светеца. Всички влязоха заедно с него в града, отидоха в Лавра, му я влязоха в негови молитвен дом ковчег. Там имаше много запалени свещи, които от благоухания тамни и други аромати. След това, като извършиха божествената служба на светеца тайствата на Христа-Бога, те влязоха в цър-

квата на името на светеца и пак се върнаха до дома, дребно бяха удостоени с голямо внимание и ги чакаше готова трапеза, изпълнена с всичко в изобилие.

Като пътуваха така, славеику бяха стигнали в сплавния град Средна и влязоха коията във великия храм на светия великомощник Бегри, дгето лажли и светиет крал Милутич, наричан Бянос. И там, понеже светците бяха на един един и извадиха двойно благоухание за почуда на всички, тутакси се стече при тях цялата градска свещи и кадия.

Като дойде самият ден и вече се извършваше обикновеното изривно сплавение, гражданите узнаха, че те ця си заминават заедно със светеца. Тогавя всички с жените и децата си, се събраха в църквата и помежду си решиха свещениците в светите си одежди и със свещи и кадия да изпробват светеца. Но нкой от народа не позволи да влязат. Бояим се от сватцата на варяните, може нещ неочаквано да ни халаскостат. И така, като се поирам на всички. И този, като виднахте светеца, народът изплати, мисляйки по избори мъже - на коня, други - пеша, а по-голямата част с жените и децата - бося!

Когато стигнаха до четири поприща вни от града, те се притихоха със слези и станаха, цапуваха ковчег на светеца, както си бяха на носилката, и казваха: "Откождо си от нас, диний отец, а нас оставя пак сироти, както преди!" И като се бяха в пърдити, те се върнаха назад. Заедно с братята като узана игуменът, че светците се приближили, дигна се с подвластните си свещеници и дикони в манастира, взе свещи и кадия и тържесливо поотречеца в гореказаното село

при рекаста. Когато стигнаха до подножието на планината, игуменът поръча да седнат да закусят, да не би нкой от град да изнемогат. И така нарича наляга по зелената трава, както имаша бистър извора на мост Христос. А много народ се беше събрал на това място! И за спомен на светеца поставиха знак там, където и до сега всяка година на тоя ден наредят от тази местност празничната лампа на светеца. На заранта, 30 юни, след като стана, гък игуменът, със свещениците и епископа кир Йосиф, който също му беше роден брат, взе ковчег и го понесе. Певейки "Господи помилуй" бяха светците в един отпруд, чак до самия мост, що е над мекота.

Като се върнаха пак оттам и като изминаха нещо около половин поприще от това място, ето как изведо бяха посрещнати с икоя и хубрети от братята, които бяха оставили в манастира, в местността, наричана Върбица. И като се събра там заедно манастирското братство, затова божествената пиана, цапуваха светеца, цапуваха си и един друг взаимно. Оттам всички вкупом отидоха в манастира, взехоха сватца в църквата и с големи почести и възможности го положили на мястото, което беше предвидително протъгнато за него а деня, в 677 (1469) година, индий втори, 30 юни. И до днес от неговите чести мощи, които почиват там, излиза възторжениот поток на блага междното изцеление за всички, които с топла вяра прибавят към тях.

А след като извършиха военното бдение и честваване на светеца, църквата за напред една година на 1 юли, заедно с почитането паметта на светите безсърбейци Косма и Дамян, да се извършва бдение в обителта на преподобния възлюблен от нас пречуден възвръщането на честите мошти на свети Иван. Така също отредиха му да се пеле и параклис в четвъртък всяка седмица.

Владислав ГРАМАТИК
Из "Руска повест"

БЪЛГАРСКИ ЦЪРКВИ И МАНАСТИРИ

Видният чировец Петър Богдан още през 1649-о лето в грписката съобщава, че накопанният манастир край разположеното село Клупково, наричан Чировец, бил построен още

ЧИРОВСКИЯТ МАНАСТИР "СВ. ИВАН РИЛСКИ"

в летописите на манастира са отбелязани мест пожара и разрушения. Първият път това станало през 1404 г. след въстанието на Константин и Фружин, защото в манастира се укривал Константин. Оттам сигурно носи името си вече векове един бистър извор - Царев кладенец.

Чировското въстание през 1508 г. донесло нова разрушението на манастира. А богатата му библиотека с много славянски книги и църкви икояни била унищожена.

Манастирът пак бил съграден, а неговите пратеници посочвали Русия, държавния кей дейно връзки с руски манастири. Руският император Павел дарил Чировския манастир през 1802 г. с богато украсено наместо на евангелие. Нова страшна беда донес-

ла 1806 г. Тогавя берковциът Юсуф Шаха разорил до основни манастира и изпепелил всичко. През 1818 г. манастирът отново го съградил, но десет години по-късно - пак бил изгорен. Казва чужда упоритост е имало и у руските, и у строителите!

Следващата 1829 г. отново възкръсна манастира. Тогавя е построена и дванадесета църква. През 1837 г. пак пламнала на огън погалганя всичко. И отново градът да да дойде последното изгаряне!

Чировският манастир е разположен на красива местност, върху един хълм край бистря рекачка. Църквата му е ниска, издана от камък, покрита с плочи, с един купол. От външната страна на северната стена има каменна украса - двукриво затворен прозорец с изобразения на кръст и роза.

Борис НИКОЛОВ
"Манастирска летопис", С. 1994

СВЕТОТО ЕВАНГЕЛИЕ

Продължение от стр. 26

РОЖДЕНИЕ НА ГОСПОД ИИСУС ХРИСТОС

"Ако евангелската история за раждането на Божия Син бе измислена, сигурно за Неговото идане евангелистът би променял всички подробности и безност. Неговият произход би бил сътворен с безброй знамения и чудеса, със слава и красота. Но Божията премъдрост постъпила по друг, съвсем различен начин. И тук четем за изменения и чудеса, но само такива, които, така да се каже, били неизбежни при толкова несравнено събитие, каквото е явяването в плът на Сина Божия. Тук виждаме бърза коша и аска, пелени и сънки. Велико острашаване – хората от ангели, мъдрците, са само (смяло кадето) второстепенни черти в тази божествена картина. Не пожелайте повече и на земята, чувствените събития са всички при раждането на Иисуса, а втрешните, духовните. Това божествено величие се открива тук, така че и най-планетното въображение не е в състояние да го обхване вспола!" (Из списък на Инокентий Терзиоски, С. Петербург, 1908 г., т. 1, стр. 46).

Евангелист Лука не определя точно дена и годината на раждането. Употребява израза "през ония дни". Може би става дума за времето, когато била издана наредба за преброяването на населението в Римската империя. Това преброяване се извършило не само до жителите на Юдея, а за цялата Римска империя при император Август.

Еврейският народ бил много чувствителен, когато се засягало националното му чувство. Чести били въстания и бунтовете срещу окупаторите. Затова последните използвали местните обичаи и особености на всяка провинция. В случая най-безполезно целю да стане преброяването, като се използва спонтанната независимост под управлението на Ирод Велики и разположено на населението в своите списъци на всяка фамилия. Подобряват върхове чак да неур естествено и даже освещено. Този съвкупен повод на своите граждани да не забравят род си. Освен това повечето жители на Палестина продължавали да живеят в своите роднини устия. Стимулите пък помагали да се запазят наследствените и други права на всекиго.

Лука 2:5 – за да се роди със Мария, сгодената за него жена, които бяхе непразна.

Следователно, когато жените и мъжете имали еднаква задължителност – що се отнася до датите. Всяко мъжко дете над 14-годишна възраст и женско над 12 години до 60-годишна възраст трябвало да плащат данък на държавата. Вероятно и си. Дева Мария като единствена представителка на своя дом и имала никакво наследство, за което трябвало да се заплати. Нека да съобразим и изключителното обстоятелство, в което се намираме. Тя трябвало да съпътства Иисус, определен от Бога да бъде неин баща и служител. Те решават да бъдат заедно, може би защото точно са знаели, че раждането може да дойде при евентуалното отсъствие на Иисус. Ве-

ликалата тайна на благоговещието бе открита само на този свята двойки и трябвало да се открие пред двамата.

Лука 2:6-7 – А когато бяха те там, дойде и времето да роди и роди син Свон първенец, пови го и го положи в аска, защото нямаше за тях място в странноприяемницата.

И така Иисус и Мария пристигат във Витлеев, оскъден бив текинен род. Тъсненето на подален в тази зима дни, и най-вече когато градът бил претъпкан, е описано от много автори. Нужно е само малко въображение, за да си представим хубавото на много ярати и четвите неприветливи и клоупи отвори на домовете. В много къщи били събрали по няколко семейства. Често близки родственици, дъщи и разположили се в склад стпомени за миналото величие и славата. Никъде са чува гласи и шумни веселия. Нужно е такъв случай за бездомници, каквито и да се е? Като последно приближице светлата двойка намерила празна каменна пещера на един от хълмовете край града. Там овчарите прибирали стада си при лошо време. Изпълнило се едно древно пророчество на прор. Исаия: "Приближице му са негрисъпните скали" (33:16). Палестина е богата с такива пещери. В тях по-късно се населивали мисли пустиници или бунтовници срещу римското потржичество. По този начин Св.мъж Божия влиза в дивната природа, за да се измани че само представата за Бога като негрисъпни в Светото величие, а се промени и неодушевен свят под благоговещното влияние на Божията любов. Спокойно се на друл израз от прор. Исайя 1:3, предвидено говори, че свидетелстват на раждането на Божия Син били един вол и един осел. В пещерата бил завързан вол, зорляно останов от стопаните овчари, а оселът съпровождат светлата двойка по път от Назарет до Витлеев. Никого човешко око не е било удостоено да види необикновеното чудо. Само ангели с ужас и недоу-

мение пред великата тайна благовестия в тайната пещера и създали полунебесна обстановка.

Иисус с недоумение все още разсъждавал върху безплътното раждане и Божие възвочаване. Светлата Дева вема в обятията си Детето. Който до този момент бил скрито и от нейните очи. Тя знаела Неговия произход, но все още не могла да сквене простотата и бедността, при които се ражда Царят на царете. Всяко действие и всеки звук от Неговоредното тя скривала в сърцето си и с преклонение пред Божията воля вършела своите майчини задължения. Ражда без чужда помощ; сама появява Детето в бедни пелени и Го поставя в аска върху сухата слама. Вместо трон – аска, вместо мекка постелка – лила. Духът на животните стопил Творца на всички живо. Каманата юла поела Насобитан. Наистина "пеленици имат логорица, и пълтвите небосни – гнезда, а Син Човешки няма да слава да послонит" (Лука 9:58). Иисус влиза в този студен свят, за да го стопли с божествената любов.

Дали ще се намери никой да не почувства, какво правил Бог за нас? То, бирейки богот, осиромаша заради нас, та да се обогатим ние чрез Неговата бедност (2 Кор. 8:9). Остава неето, за да дойде на грешната земя. Носен във висините от пресветли огнени ангели, сак Той негов в студента каменна пещера. Бив повия в гроби пелени, за да не облекче в Сина небесен тургул като царски деца. Прегрътан б в скута на Бедна майка, та не да можем да бъдем помети в лоното на Бога. Той протряг детски яри, за да събере небето и земята. Бог с човешките, човешките с човешките, богатите с бедните.

Каменини човешки сърца, стоплате Го, приемате Го, почете Го и заживейте с Него и Неговата любов! Как реагира светът в тази ноц? Творецът на вселената живя в най-бедна обстановка. Нима се интересувала никой за децата, които нямат необходимото при своето раждане? Императори и царе се явяват в света, заблуждени от безброй служители и лекари, пазени от стражи и войска. Царят на царете се ражда в самота, без грижи откъде и никого. Той бива поставен в пук, а това Дете – в суха слама. Император Август в Рим в тази ноц може би още не се е прибрал от разгулна компания. Ако никой му разказва за необикновения Цар, който се е родил тази вечер, сигурно ише да се разсмея и махне пренебрежително с ръка. Никой в Иерусалим и околните земи не е чува гласи и не е чува гласи, че е станало най-големо чудо, което Бог е извършил. Само жабещите в покрайнините на Витлеев са научили на суртина и мълвие. "През тази ноц една жена от Назарет е родила момченце и в своята бедност го е поставила в яслите на овчарска кошара" – и ниде пошемо! Шелит свят се оскърбя с безразличие по своя път и не се грижи за Този, който е дошъл да спаси света (Иоан. 1:11). Нима място за Неемествията в студентите човешки сърца!

Сладко

Инокентий Ивков КОЦЛАКОВ

МИЛИ ДЕЦА

Малкото добруджанче

слънцето, я къде е отключил! Добруджането вихра пред прозореца как то ва хубаво есенно слънце надхитя от слъвата и го кани да излезе по-скоро, по-скоро...

Майката изведе детето си на двора, уни му личието над коланата, изведо го в нива, дълга като бодурия му поло жърпа и пак го въведе в стаята.

– Сега да се помогам на дядо Боспод.

Майката коленичи пред иконата. Коленичи до нея и малкото добруджанче. То личе сякаш заблудило, че каквито бяхе запалено като на гравиме. Само каквото му пламче прегреше леко, подвигаше се над стълкнатата чашка и сякаш се мъчеше да повтаря молитвата на добруджанчето, която то изговаряше след майка си.

– Дядо Боспод, благодарим ти, защото на особено си чуждо робство. Благодарности и другите пороби Божия, та и те да дочакат този раждени ден. И техните деца да тръгнат в българското училище като насите. Да се научат на българско четане и писане, на което са се учили деди и прадеди...

Майката ише да се усмихне, но изведи прехкна молитвата си, като се обрна назад. Зад тях носуебно бехе коленичили бащата. Той сак хълпаше от умиление и треше ръкувателно от очите му слъзи. Поиска нешо да каже, но гласът му прегреша. И за да прикрие възмущението си, скочи на крака, прегрътна жена си и сълзата му се слика. После грабна смичено си, повдигна го до иконата и рече:

– Да бъде на българия верен син това малко дете. От нине и до века!

И като се прекръсти, целуна сък си по челото, слъзата го на земята и му праласа торбичката през рамо.

– Да вървим!

Майката избрза, грабна малкото с вода мекче и погна над вратата.

Добруджанчето задъна бащата си за ръката и застря. Бащата закряча нашироко след него и се усмихна.

– Брей, че жребчи Брей, че жребчи.

– Бързай, бързай да го спр-

неш! Досега то тишае подире ти, сега ти тишае подире ми! – извика радостна мажката и обрна очи към неето.

– Боме, доживяваме и този ден – да се живее свободни и да претим син в нашите си училище.

Отдале се чу воняят глас на училищния звънец. Но звъне, а сякаш някаква сладка уста говореше високо на български. Тя вече не се боеше от никого.

Ст. ЧИЛИНГЕРОВ

ст. "Християнство" год. Х1940

Когато се събуди от сън и възтърка очите си, малкото добруджанче едва ли не заплака от радост. На стената до него бяхе окачена нова торбичка. То разбра, че ти е за него и че о е радостно по слънцето. И току да скочи и да го прегърне през рамото си, майка му го упояи за ръчичката и го спри.

– Чакай! Добруджанчето изгледа майка си учудено и доната му усмичка затрепери. Значи не му позволява тя да грабне торбичката и да започне с нея радостно по слънцето, по двора, та както е още политко, необичаено? А после, като се облекче, да прине кям училището? Ето, навън се чува глук, други деца, вече понаринали, бързат, а то още ще трябва да се бави акция. Пък и

СПОМЕНИ ЗА РИЛСКИЯ Манастир

Едва ли има българин, който поне един път в живота си да не е посетил нашата национална светиня Рилския манастир. Многобройни поклонници от близките до него селища идват хилядо пъти в годината на празниците в чест на св. Иван и на св. Богородица.

Преди години пред Дуница се изнизаваша украсени с пълстри черги конски каруци чак от Черпан и Ямбол. Поклонниците излизаша не само манастирските стени и чардаци, но и близките ливади, защото броят им достигаше вече 14 хиляди души. От Дуница тръгваша за манастира рано през "Бели път" край пламчани, прелизваме под открито небе над св. Рила и на сутринта поемахме 23 км път към манастира нагоре край реката.

Кой не е останал възхитен от гледката на високите манастирски пълстри крепостни стени, от тежките железни порти, с малка портичка в тях за късни посетители? В двора на манастира вниманието ни грабаваша най-напред поставените грамадни рога на елени над вършения вход, кръглите високи колони, широките коридори и чардаци, гмастирате цветовете на стените, грамадната църква с изписани сляски вчераш артики. Хръловата кула от юг по-слабо беше впечатляващото от старата магарница (кулоу) с нейния уникален конусобразен комин,

който преминава през всичките четири етажки, с грамадните казани и дървени палачки за сгиване на храна навън; за 30-40 души. Омавяваше ни игриво биеше на дървените и железни манастирски клепала и мелорочилът зън на манасишките казани. Някога манастирският чарк (дърворезна) беше над реката под странния стопански двор, кино от старата манастирска фурна. Отатък реката се просира широка ливада, над която минаваша Балабанова дехоника (гесноличница). При тези зими на тази ливада водна носите сплагли корита с храна за елените, които слизали до нея в търсене на паша. Отивахме и "на криста" при скалите в началото на Дъглия рид над манастирското някогашно училище, сетне поща, и монашеските градини с леки постройки. Не пропускахме и шумното пениво малко водопадче на р. Друшливица северно под градините.

Струвахе за страшния пожар, изпепелил манастира през 1833 г., за горския пожар от железницата на Балабано през 1925 г., унищожил отсрещните Брнчово и загасен от дъжда, след като в двора бях направени молебен пред чудотворната манастирска икона. С външние слушаме за чудесата, извършени от св. Иван Рилски още през турско време, когато никой турчин стрепел срещу икона на Божията май-

ка, но рекуширалит куршум го убил. Друг път с лоши намерения бил бит насин и запляшен от св. Иван да не прави никакво зло на манастира. Впечатливаха и грамадните свещи, подрарени от турски султани, грамадната гудука на дидо Ивайло войвода - асична стари златни монети - асична в стария музей, някогашна братска трапезария.

Един ден семейство богомолци правиха водосвет пред чудотворната икона в храма за парализираната си дъщеря. След водосвета излязоха на двора и се упутиха към манастирската чешма пред игуменницата, където близнах два чучура бистра вода. Момичето само протегна ръце и измилото си, а родителите му се кръстеха с поглед към небето и с радостни сълзи благодарят за изцеленото на дъщеря им.

Други разказваха, че св. Иван сам посрещал някои поклонници далеч преди манастира. Те усещали благодатна мистика, каквато се усеща пред ковчега на св. Иван и при отварянето му.

За изчълването байоукание от мощите на св. Иван Рилски разказвал още миналия век живогосецът Янкой, който взел участия в изписването на манастира през 1838-1844. Ниски дни това байоукание излязло целия двор.

Артикватор Николай
КАЦАРСКИ

РИЛСКИЯТ СВЕТЕЦ В ТЪРНОВГРАД

... лето Господне 1469, месец юли

Рилският светец във робската неволя бе закрилник на народа в Търновград - всички търновци като набожни хора просеха чрез него сваше благодат.

На Тразница пред неговите мощи изпраща дълга - множество народ, двете молитви цели дни и нощи, напоени в сълзи от горчив живот.

Басмам посеха молитвите към него - брелем скапан надане му от гърби; на душата ставаше му много леко и понасяше жестоката съдба.

Но веднъж тревожна вест граба обхвана: молитво ще вземат на светеца миа; за дълга писмо донесли от султана! - да се върнат в неговия манастир...

От светеца бе лишен градът, но в храма продължи молитва топла да се лей - и сега кандал там за чет гомля не престава да мълочука и свешта млей.

На деня на празника му в късна есен много хора виждат как сам Иван благославя при неговия, чудна песен, този град "богоспасан" назван.

Благославя Рилският светец и води българина в нов живот, щастлив и мля - благославя всички по света народи да живеят в благоденствие и мир.

¹ Султан Мохамед (Мехмед) II

† Тразновски епископ ИЛАРИОН

ЦЪРКОВНАТА КАМБАНА

Днес камбаната е преди всичко църковен атрибут. Няма да срещнем, ако кажем, че камбаната е неотделима част от символиката на църквата и като храм, и като божествена институция. Тя е неразделно свързана с християнската вяра, с нейната духовност и единство. Пласът ѝ е призив към възраждане в радост и мир, в мир и война. Камбаната е станала символ на църквата, на упованием, на любовта към хората. Камбанният звън е символ на всичко чисто и възвишено, на непреходното, на светлото и божественото.

Най-често камбанният звън извества за настъпването на големия християнски празник. Чрез камбанни звън се обявяват важни събития с религиозен или светски характер. Камбанен звън придружава топонимите савито в чест на знаменити дати от историята на един или друг народ. С камбанен звън се отбелязват годишнините от раждането или гибелта на знаменити личности. Камбани предупреждават и за настъпването на

бедствия, за небези на враговете; за началото на военни действия, за победи и поражения, за смърт и погребение...

Помня, с какво старохристиянско посрещане на времето земята всички звън на нашата църковна камбана, която отбелязваше началото на всеки празничен ден или друго събитие на деня - кръщение, венчавка, смърт и погребение. Помня, че при камбанни звън, който огласяше всички махали на селото, хората прекъсват всяка работа, ставаша гравя със сведени глави и кръстейки се, шепнеха своята молитва - за здраве и плодородие, за проща на греховете, за повече деца, за повече доброты в кошарата, за по-голям клас на нивата. С камбанен звън започваше всеки недален ден, всеки местен и обшорнонен празник. Под звуците на камбаната - баяни и траури - хората се разделяха със своите близки, изпращайки ги до вечното им жилище.

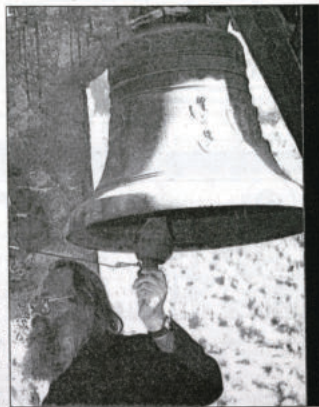
Камбанният звън е различен

за различните случаи. Той е спокон и величествен при празник и литургия, радостен и тържествен при венчавки и кръщения, бърз и тревожен при природни и други бедствия, бавен и тъжен при погребение.

Църковната камбана е недр светло. На малко зор и позволене да бият камбаната. Нещо по-вече - направето биенето на камбаната от случайно лиця се смяташе за грех.

Историята помня много случаи, когато църковна камбана си зовели хората на въстание срещу негравдата, срещу робството и човешките неосети, на борба за истината и правдата, за свобода и по-щастлив живот. Достатъчно е да припомним за Атракското въстание през величавата 1876 г. или за тържественото посрещане на британско-освободителите по време на Освобождателна руско-турска война. И всичко това в името на християнската вяра, в популурд, както е казал поетът.

И. СМЕДНЕВ

ПРОДЪЛЖАВА АБОНИРАНЕТО ЗА

"Църковен вестник" и сп. "Духовна култура" за 1996 г.
Годишният абонамент за "Църковен вестник" е 500 лв.,
а за списание "Духовна култура" е 200 лв.

Молим сумите да се изпращат с пощенски запис,
в който да се изписва точният адрес
и пощенският код на получателя!

АДРЕС НА РЕДАКЦИЈАТА

СВ. СИНОД, София - 1090
ул. "Оборище" №4
тел. 87-56-11; факс 87-02-89

РЕДАКЦИОННА
КОЛЕГИЯ

Банкова сметка на Синодалното издателство на БПЦ

КРЕДИТНА БАНКА - АД, код 680 96 801
сметка 100 022 4110

АБОНАМЕНТ ЗА 1996 г.

12 месеца - 500 лв. 6 месеца - 250 лв.
3 месеца - 125 лв. 1 месец - 42 лв.
Цена на един брой 10,00 лв.